

Další zprávy

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 90 (1965), No. 1, 127--130

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/117534>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1965

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

učebních osnov, učebnic a metodických průvodců. Tento významný úsek jeho práce byl totiž zhodnocen v našem časopise již před deseti lety, při Holubářových šedesátinách (roč. 80, 1955, str. 251—2). Připomínáme však, že doc. Holubář působil též jako referent časopisu Реферативный журнал, uveřejňoval články v metodické příloze „Časopisu pro pěstování matematiky a fyziky“ a zejména v „Matematice ve škole“, kde byl i členem redakční rady; jeho články a úlohy se stále objevují i v „Rozhledech matematicko-fyzikálních“. Před časem měla mezi čtenáři našeho „Časopisu pro pěstování matematiky“ dobrý ohlas jedna Holubářova úloha z geometrie trojúhelníka (roč. 86, str. 233). V tomto neúplném přehledu publikační činnosti by neměla chybět ani připomínka Holubářových překladů z ruštiny, kde buď jako překladatel nebo recesent překladu přiblížil našim čtenářům několik významných publikací.

Po dlouhá léta pracuje doc. Holubář v různých komisích Jednoty čs. matematiků a fyziků a delší dobu byl též místopředsedou této naší vědecké společnosti. Když r. 1962 vzpomínala Jednota 100 let od svého vzniku, ocenila Holubářovo dílo tím, že jej slavnostně zvolila svým čestným členem. Také matematická olympiáda má po dlouhá léta v doc. Holubářovi velmi aktivního pracovníka: byl od založení soutěže členem Ústředního výboru MO, koncipoval úlohy, přednášel pro mladé olympioniky a v r. 1964 dokončil rukopis knížky o geometrických místech, určený pro edici „Škola mladých matematiků“. Z četných dalších Holubářových funkcí jmenujeme tu ještě aspoň jeho členství v matematické komisi vědecké rady Výzkumného ústavu pedagogického J. Á. Komenského a jeho spolupráci s Ústavem pro jazyk český ČSAV.

Přejeme doc. Josefu Holubářovi, jistě jménem široké matematické obce, k jeho 70. narozeninám pevně zdraví a věříme, že se s jeho jménem budeme ještě dlouhá léta setkávat na stránkách našich matematických časopisů a že též naši středoškolští studenti z jeho pera dostanou ještě řadu zajímavých a hodnotných knížek.

OSMDESÁT PĚT LET AKADEMKA BOHUMILA BYDŽOVSKÉHO

14. března 1965 dožívá se akademik BOHUMIL BYDŽOVSKÝ již osmdesáti pěti let.

Jeho rozsáhlá vědecká a odborná činnost byla v našem časopise již několikrát popsána a zhodnocena. Při příležitosti jeho sedmdesátých narozenin byl otištěn v Časopise pro pěstování matematiky a fyziky, 75, 1950, str. D 349—D 357 článek prof. KARLA KOUTSKÉHO: „Sedmdesátiny prof. Bohumila Bydžovského“, v Časopise pro pěstování matematiky, 80, 1955 str. 247—249 byl uveřejněn článek doc. dr. KARLA HAVLÍČKA: „Akademik Bohumil Bydžovský pětasedmdesátníkem“ a konečně v témže časopise roč. 85, 1960 str. 226—227 článek prof. JANA BÍLKA: „Akademik Bohumil Bydžovský osmdesátníkem“. V těchto článcích najde čtenář také podrobný životopis jubilantův a úplný seznam jeho prací do roku 1960.

V roce 1962 u příležitosti 100. výročí založení Jednoty českých matematiků a fyziků byla akademiku Bydžovskému udělena medaile Jana Ámose Komenského. O vynikající duševní svěžesti akademika B. Bydžovského svědčí skutečnost, že v Časopise pro pěstování matematiky, roč. 88 (1963), str. 224—235 uveřejňuje další článek: „Inflexní body některých rovinných kvartik“.

Věříme, že ani tímto článkem není ukončena vědecká činnost jubilantova a přejeme akademiku Bydžovskému do dalších let mnoho zdraví a spokojenosti.

Redakce

III. KONFERENCE O NELINEÁRNÍCH OSCILACÍCH

Německá akademie věd uspořádala spolu s Československou akademií věd a Polskou akademií věd III. konferenci o nelineárních oscilacích ve dnech 25.—30. května 1964 v Berlíně. Tyto konference mají jistou tradici — první se konala v r. 1960 v Praze, druhá v r. 1962 ve Varšavě — a scházejí se na nich matematici i pracovníci některých technických věd. Tuto konferenci organizoval Ústav pro aplikovanou matematiku a mechaniku Německé akademie věd. Z 18 hlavních přednášek měla převážně většina matematický charakter; dále bylo předneseno 79 vědeckých sdělení. Celkový počet účastníků byl 247; nejpočetnější byla zastoupena Německá demokratická republika — 103 účastníků, Polská lidová republika byla zastoupena 43 účastníky a ČSSR 31 účastníkem (z Německé spolkové republiky přijelo 19 účastníků a ze západního Berlína 1 účastník). Celkem bylo na konferenci zastoupeno 12 evropských zemí a 6 mimoevropských zemí. Československou delegaci tvořili převážně zástupci technických věd. Z Matematického ústavu ČSAV se konference účastnili VÁCLAV DOLEŽAL CSc. (sdělení „Některé základní vlastnosti elektrických sítí s časově proměnnými elementy“), JIŘÍ JARNÍK CSc. (sdělení „Diferenciální rovnice analogické rovnici Kapicova kyvadla“), JAROSLAV KURZWEIL DrSc. (hlavní přednáška „Asymptotické metody v teorii nelineárních diferenciálních rovnic“) a OTTO VEJVODA CSc. (sdělení „Některé výsledky z teorie periodických řešení hyperbolických diferenciálních rovnic“).

Konference byla vhodnou příležitostí pro setkání pracovníků blízkého zaměření z různých zemí. Příprava a organizace konference byla vzorná.

J. Kurzweil, Praha

KONFERENCE O ZÁKLADNÍCH OTÁZKÁCH NUMERICKÉ MATEMATIKY

Ve dnech 22.—25. 9. 1964 uspořádal MÚ ČSAV v Domě vědeckých pracovníků v Liblicích konferenci o základních otázkách numerické matematiky. Základními tématy projednanými na konferenci byly:

- a) Problémy optimalisace numerických metod.
- b) Problémy numerické stability.
- c) Metoda sítí pro řešení diferenciálních rovnic.
- d) Problémy lineární algebry se zvláštním zřetelem k otázkám vlastních čísel.

Konference se účastnilo 26 zahraničních vědeckých pracovníků ze 7 zemí (Maďarska, NSR, NDR, Jugoslavie, SSSR, USA a západního Berlína) a 50 pracovníků československých.

Podrobná zpráva a znění hlavních referátů a sdělení bude uveřejněna ve 2. čísle časopisu Aplikace matematiky v r. 1965.

I. Babuška, Praha

JMENOVÁNÍ

V červnu 1964 jmenoval prezident ČSSR Antonín Novotný RNDr. KARLA REKTORYSE DrSc. profesorem pro obor matematiky na Českém vysokém učení technickém v Praze.

Současně jmenoval ministr školství a kultury JAROMÍRA ABRHAMA CSc. docentem pro obor matematiky na fakultě technické a jaderné fyziky Českého vysokého učení technického v Praze, VÍTĚSLAVA JOZÍFKA docentem pro obor metodiky deskriptivní geometrie na strojní fakultě Českého vysokého učení technického v Praze, RNDr. OTTO OBŮRKA docentem pro obor matematiky a deskriptivní geometrie na strojní fakultě Vysokého učení technického v Brně, a RNDr. VLASTIMILA PTÁKA DrSc. docentem pro obor matematiky.

Redakce

ŠESTÁ MEZINÁRODNÍ MATEMATICKÁ OLYMPIÁDA

Šestý ročník této již tradiční matematické soutěže středoškolských žáků se konal v době od 30. června do 10. července 1964 tentokrát v Moskvě v Lomonosově státní universitě na Leninových horách. Soutěže se účastnili žáci z devíti zemí: Bulharska, ČSSR, Jugoslávie, Maďarska, Mongolska, NDR, Polska, Rumunska a SSSR; každá země vyslala osm žáků, takže bylo 72 soutěžících.

Vlastní soutěž trvala dva půldny (po $4\frac{1}{2}$ hodinách); v každém z obou půldnů řešili žáci 3 úlohy z těchto partií školské matematiky: teorie čísel, algebra, planimetrie, stereometrie a jedna úsudková úloha z oblasti matematické logiky. Žák mohl za rozřešené úlohy získat maximálně 42 bodů. Tohoto počtu dosáhl jedině DAVID BERNŠTEJN ze střední školy v Moskvě. Celkem bylo uděleno 7 prvních cen, 9 druhých a 19 třetích cen, takže byli odměněni cenou všichni, kdo dosáhli více než 26 bodů. Českoslovenští žáci získali dvě druhé a dvě třetí ceny. Druhé ceny získali TAMARA MARCISOVÁ z Prahy a MILOSLAV ZNOJIL z Prostějova (vesměs žáci SVVŠ).

Hostitelé věnovali soutěži velkou pozornost. Mezinárodní komisi, která se skládala z vedoucích delegací předsedal profesor A. I. MARKUŠEVIČ, vicepresident Pedagogické akademie věd RSFSR. Ministr osvěty RSFSR J. I. AFANASJENKO, sám také matematik, přijal členy mezinárodní komise a besedoval s nimi o školských problémech. Ministr Afanasjenko promluvil k olympionikům při rozdělení cen, při čemž zdůraznil, že sovětsí olympionici jsou přijímáni na vysokou školu bez zkoušky; při té příležitosti zhodnotil i výchovný význam této mezinárodní soutěže. V rámci rekreačního a turistického programu shlédli účastníci soutěže pamětihodnosti města Moskvy a jejího okolí.

Rudolf Zelinka, Praha

SKONČIL XIII. ROČNÍK MATEMATICKÉ OLYMPIÁDY

Při hodnocení XIII. ročníku matematické olympiády, který probíhal na našich středních školách ve školním roce 1963—64, se konstatovalo, že ve srovnání s předcházejícími lety je úroveň řešitelů mnohem horší. Svědčí o tom i to, že závěrečné celostátní III. kolo, které se konalo v sobotu 16. května 1964 na strojní fakultě Slovenské vysoké školy technické v Bratislavě za účasti 72. žáků, mělo jen patnáct úspěšných řešitelů. Zhoršená úroveň řešitelů matematické olympiády je jistě vážným důvodem k zamyšlení pro všechny učitele matematiky.

Uvádíme zde jako každoročně jména tří studentů, kteří se ve III. kole umístili na prvních třech místech. Jsou to JAROSLAV ZEMÁNEK, 3.d SVVŠ Praha 4, Křesomyslova, TAMARA MARCISOVÁ, 2.d SVVŠ, Bratislava, Novohradská a RUDOLF JISL, 3.a SPŠE, Praha 1, Na Příkopě 16.

Jiří Sedláček, Praha

OBHAJOBY A DISERTAČNÍ PRÁCE DOKTORŮ A KANDIDÁTŮ VĚD

Při *Matematickém ústavu ČSAV* v Praze obhájil dne 18. června 1964 disertační práci doktora fyzikálně-matematických věd dr. VLASTIMIL PTÁK na téma: „Zobrazení s uzavřeným grafem“. Téhož dne obhájil disertační práci kandidáta fyzikálně-matematických věd VÁCLAV KOUTNÍK na téma: „O sekvenčním obalu konvergenčního prostoru“.

Na *matematicko-fyzikální fakultě Karlovy university* obhájili disertační práce doktora fyzikálně-matematických věd dne 18. června 1964 ALOIS ŠVEC na téma: „Diferenciální geometrie kongruencí přímek a ploch“ a dne 3. července 1964 ZDENĚK FROLÍK na téma: „Kribrální struktury“. Disertační práci kandidáta fyzikálně-matematických věd obhájili dne 20. května 1964 Jiří VANÍČEK na téma: „Schauderovy rozklady“ a dne 24. září 1964 ČEN-KUO WANG na téma: „Zobecnění Steffensovy metody na operátorové rovnice v Banachově prostoru“.

Redakce

ZEMŘEL PROFESOR DR. JAROSLAV JANKO

Dne 23. ledna 1965 zemřel ve věku 71. let PhDr. JAROSLAV JANKO, doktor fyzikálně-matematických věd, profesor matematické statistiky na matematicko-fyzikální fakultě Karlovy university, člen významných českých i zahraničních vědeckých společností.

Vědecká práce i učitelská činnost prof. Janko byla úzce spjata s velmi intenzivním zájmem o aplikace matematické statistiky. Prof. Janko věnoval mnoho sil propagaci statistických metod a budování středisek matematické statistiky v rozsáhlých oblastech výzkumu i výroby.

Podrobné články o životě a díle prof. J. Janko a seznam jeho prací byly otištěny v Časopise pro pěstování matematiky 79 (1954), 181–185 a v témže časopise 89 (1964), 117–122.

Redakce

BRONZOVÁ MEDAILE KNIZE KARLA WICKA „PRAVIDLA MATEMATICKÉ SAZBY“ NA MEZINÁRODNÍM KNIŽNÍM VELETRHU V LIPSKU

Bronzovou medaili v soutěži nejkrásnější knihy na zářijovém knižním veletrhu v Lipsku získalo za ČSSR Nakladatelství ČSAV. Vyznamenanou knihou jsou „Pravidla matematické sazby“ (1964) Karla Wicka v grafické úpravě Oldřicha Hlavsy. Je to jediná odborná publikace mezi šesti vyznamenanými, což porota zvláště vyzdvihla.

Soutěž pořádala Městská rada Lipska a Börsenverein der deutschen Buchhändler. Zúčastnilo se jí na dva tisíce exponátů z mnoha zemí. Zlatou medaili získalo Švýcarsko, dvě stříbrné byly uděleny NDR a NSR a tři bronzové medaile dostaly ČSSR, Maďarsko a Anglie.

Redakční rada s radostí uvítala vysoké ocenění publikace Karla Wicka a považuje toto vyznamenání i za uznání vysoké úrovně typografické úpravy matematických časopisů v ČSSR.

Časopis pro pěstování matematiky, Ročník 90 (1965). — Vydává Československá akademie věd v Nakladatelství ČSAV, Vodičkova 40, Praha 1 — Nové Město, odd. pú 1. — Redakce: Matematický ústav ČSAV, Žitná 25, Praha 1, dod. pú 1, telefon 226601-03. — Vychází čtvrtletně. — Roční předplatné Kčs 48,—, cena jednotl. sešitu 12,— Kčs (cena pro Československo); \$ 8,—; £ 2/17/ — (cena v devisách). — Tiskne Knihtisk, n. p., provoz 5, Rudé armády 171, Praha 8 — Libeň-Kobylisy, dod. pú 8. — Rozšiřuje Poštovní novinová služba, objednávky a předplatné přijímá PNS. — Ústřední expedice tisku, administrace odborného tisku, Jindřišská 14, Praha 1. Lze také objednat u každé pošty nebo doručovatele. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice tisku, odd. vývoz tisku, Jindřišská 14, Praha 1.

Toto číslo vyšlo v únoru 1965.

A-14*51061

© by Nakladatelství Československé akademie věd 1965